דף צפייה: מה הופך זרים לאומה?

יחידה 2 · לאומיות ומלחמה · ❓ מה גרם להתגבשות הלאומיות במאה ה־19, ובמה שונה הדגם האתני־היסטורי מהדגם הליברלי־אזרחי?

דף לתלמיד/ה

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

הסרטון: מיליוני זרים, משפחה אחת? 🌍 – לאומיות ב-3 דקות: כל מה שצריך לבגרות

⏱️ 2:45 דקות · youtube.com/watch?v=UUXd-6k1aEU

א לפני הצפייה ובמהלכה

🧠 לפני הצפייה

לפני הצפייה סמנו: נכון / לא נכון / לא בטוח.

1. הלאומיות קיימת בצורתה המודרנית מאז ומעולם.

נכון | לא נכון | לא בטוח/ה

2. דגל והמנון מחזקים תודעה לאומית.

נכון | לא נכון | לא בטוח/ה

3. לאומיות ולאומנות הן אותו דבר.

נכון | לא נכון | לא בטוח/ה

4. בארצות הברית האומה נבנתה סביב ערכים משותפים.

נכון | לא נכון | לא בטוח/ה

👀 במהלך הצפייה – שימו לב:

- אילו מסגרות שייכות ישנות התפרקו ומדוע.
- ההגדרה של אומה – אילו מרכיבים היא כוללת.
- רשימת הסמלים שמחזקים תודעה לאומית.
- המשפחה הגרמנית ב־1815 וב־1871.
- השאלה של המשפחה היהודית בסוף.

1. ⏸️ אחרי הרקע להתגבשות הלאומיות: מה קרה לאדם שעבר מהכפר לעיר – במה הוא איבד שייכות?

_____

_____

2. ⏸️ אחרי הלאומנות: מתי גאווה לאומית הופכת למסוכנת?

_____

_____

3. ⏸️ אחרי שני הדגמים: לפי כל דגם – האם אפשר 'להצטרף' לאומה?

ב אחרי הצפייה – שאלות ב־3 רמות

בחרו רמה להתחלה – ונסו להגיע גם לרמה הבאה!

תמיכה – הקיפו את התשובה הנכונה

1. מה שואפת הלאומיות להשיג?

א. מדינה ריבונית לכל אומה | ב. איחוד כל העולם למדינה אחת | ג. שלטון של הכנסייה

2. מה מאחד את בני הלאום בדגם הליברלי־אזרחי?

א. מוצא משותף | ב. דת אחת | ג. ערכים משותפים כמו חירות ושוויון | ד. קרבת דם

3. איזו מדינה מייצגת בסרטון את הדגם האתני־היסטורי?

א. ארצות הברית | ב. גרמניה | ג. בריטניה

רגיל

1. הסבירו כיצד המהפכה התעשייתית והחילון תרמו לצמיחת הלאומיות.

2. מהי תודעה לאומית וכיצד היא מתחזקת?

3. מה ההבדל בין לאומיות ללאומנות?

אתגר

1. מה המשמעות של שאלת המשפחה היהודית 'ואנחנו?' בזמן חגיגות איחוד גרמניה? הסבירו לפי שני הדגמים.

2. הסבירו מדוע לפי הדגם האתני־היסטורי אי אפשר 'לבחור' בלאום, ובמה זה עלול להיות בעייתי.

ג כרטיסים משימה פעילה: מיון: איזה דגם? איזה סמל?

כל קבוצה מקבלת 16 כרטיסים ומניחה אותם על לוח עם שלושה אזורים: 'דגם אתני־היסטורי', 'דגם ליברלי־אזרחי', 'סמלים שמחזקים תודעה לאומית'.

1. מיינו את הכרטיסים: 'שפה משותפת מדורות', 'הסכמה לחוקה', 'מולדת היסטורית', 'בחירה חופשית להצטרף', 'קרבת דם', 'חירות ושוויון', 'דגל', 'המנון', 'יום עצמאות', 'גיבורי העבר', 'אגדות עם', 'ההווה המשותף הוא העיקר'.

2. הוסיפו לכל דגם מדינה לדוגמה מהסרטון.

3. כתבו לכל דגם יתרון אחד וחיסרון אחד.

4. כרטיס בונוס: 'עם שמפוזר בארצות רבות ושומר על שפה, דת ומסורת – לאיזה דגם הוא קרוב?' נמקו.

שאלה בסגנון בגרות

1. הצג שני דגמים של לאומיות מודרנית, והסבר הבדל אחד ביניהם. הבא דוגמה למדינה שהתאפיינה בכל דגם.

כרטיס יציאה · מה הופך זרים לאומה?

שם: _____ כיתה: _____

1. מהי תודעה לאומית? תנו שתי דוגמאות לסמל שמחזק אותה.

2. מה מאחד את בני הלאום בדגם האתני־היסטורי?